

Ia

**Звіт про діяльність за період
14.11.41, 12:00 – 21.11.41, 12:00**

До п.3

Вишкіл, участь в акціях

I 1. За наказом Вищого фюрера СС і поліції Росія-Центр (Командуючого оперативним тилом групи армій Центр), Перша мотопіхотна бригада СС приступає до охорони та підтримання порядку територій, зазначених у додатку.

2. Для виконання адміністративних завдань дані вказівки польовій комендатурі 200, що розташована в місці знаходження штаб-квартири бригади, щодо співпраці з бригадою. Польова комендатура безпосередньо підпорядкована командуючому оперативним тилом групи армії «Центр»

II Виконання доручення

Кордони ділянки на карті

На ділянці задіяні:

8– піхотний полк СС. У північній частині

10– піхотний полк СС. У південній частині

Кордон між полками:

Середина-Буда, Новгород-Сіверський, Авдіївка

Введення частини у розширену ділянку 19.11.41

Частини забезпечують охорону та зачищають свої ділянки створенням укріплених опорних пунктів, що розподіляються по всій території

Передбачені такі опорні пункти:

Глухів - командний пункт батальйону 8–го піхотного полку СС

Шиловка - командний пункт батальйону 8–го піхотного полку СС

Шостка – командний пункт батальйону 8–го піхотного полку СС

Кролевець – командний пункт батальйону 8–го піхотного полку СС

Новгород-Сіверський – опорний пункт

Михайлівський – опорний пункт

Ярославець – опорний пункт

Ворожба – опорний пункт

Путівль – опорний пункт

[...]

8. Зачистка, нейтралізація в районі Конотопа

Акція з зачистки наразилась на потужний партизанський загін. (...) Через півтори години інтенсивного бою, з застосуванням кулеметів та мінометів, операцію довелось перервати через сильний снігопад.

Інша частина, кинута на зачистку на північний захід на ділянці штабу 10-го піхотного полку, натрапила на потужний партизанський загін. Цю партизанську банду, абсолютно неготову і захоплену зненацька, було оточено і знищено після короткого удару вогнем. 17 партизан було застрелено.

При подальшій зачистці території в Зубовичі, Кролевці, на схід у Воронежі, на захід в Ямполі вдалось затримати підозрілих осіб та після допиту засудити.

[...]

П.3. У період з 10.9 по 10. 11.41

було проведено «акції за звичаями воєнного часу»:

Дорослі

Чоловіки 4 143

Жінки 1 033

Діти

Хлопці 126

Дівчата 92

Всього 5 397

П. 4. Стан таборів військовополонених в районі Конотопа

Південніше Журавки – 267 офіцерів

11 601 рядових

Новгород-Сіверський 6 717 рядових

Глухів 5 594 рядових

Конотоп (цифри стерлися)

П.5. За звітний період було розстріляно:

а) в бою 59 осіб

б) засуджені 47

в) військовополонені 164

Взято в полон: 123

Трофеї: 77 гвинтівок

1 кулемет

2 пістолети

300 набоїв

Знешкоджено збитий російський літак

Втрати:

2 загиблих

1 важко поранений

1 легко поранений

для командування бригади

СС- Гауптштурмфюрер

Гауптштурмфюрер СС.

(переклад з німецької Л. Даниленко)

Unsere Ehre heisst Treue. Kriegstagebuch des Kommandostabes Reichsführer SS Tätigkeitsberichte der 1. und 2. SS-Inf.-Brigade, der 1. SS-Kav.-Brigade und Sonderkommando SS. - Europaverlag, 1965. – S.155.

Витяг зі звіту про діяльність 1-ї мотопіхотної бригади СС за період з 14 по 21 листопада 1941 року про табір для радянських військовополонених в с. Журавка (нині територія м. Дружба Ямпільського району, поблизу залізничної ст. Хутір-Михайлівський, Сумської області)

б) Зона зачистки 10-го полку 1-ї мотопіхотної бригади СС

- 14.11.41** У таборі полонених південніше Журавки під час нічної спроби прорватися через охорону було розстріляно 8 ув'язнених.
- 15.11.41** Потужні спроби втечі з табору військовополонених біля Журавки були придушені, при цьому 13 полонених розстріляно. Трьох полонених засуджено за канібалізм.
- 15.11.41** Вночі у таборі полонених південніше Журавки під час втечі розстріляно 16 ув'язнених, з них 10 – як покарання.
- 16.11.41** Вночі варта табору полонених південніше Журавки була сильно обстріляна з-за меж табору. Спроби втечі ув'язнених, які розвивались одночасно з атакою, були придушені. 12 в'язнів при цьому вбито. Втрат власних сил не зафіксовано.
- 17.11.41:** У таборі військовополонених південніше Журавки розстріляно за канібалізм 5 в'язнів, ще 13 – під час спроби втечі вночі.
- 19.11.41:** У таборі військовополонених південніше Журавки в ніч на 19.11.41 обстріляли варту зсередини табору 40 пострілами з пістолета. Одночасно в'язні намагались прорвати охорону табору, при цьому 89 полонених застрелено.

П. 4. Стан таборів військовополонених в районі Конотопа

Південніше Журавки –	267 офіцерів
	11 601 рядових
Новгород-Сіверський	6 717 рядових
Глухів	5 594 рядових
Конотоп	????

(Переклад з німецької Л. Даниленко)

Unsere Ehre heisst Treue. Kriegstagebuch des Kommandostabes Reichsführer SS Tätigkeitsberichte der 1. und 2. SS-Inf.-Brigade, der 1. SS-Kav.-Brigade und Sonderkommando SS. - Europaverlag, 1965. – S.144–155.

Додаток до звіту про діяльність за липень 1942 року.

Група таємної польової поліції 708

Польова пошта 04592

місце розташування, 25 липня 1942 р.

Зведення за л и п е н ь місяць 1942 р.

Перевірені особи	109
(всі разом для німецьких служб вермахту та для роботи в Німеччині)	
Затримані особи	138
Розстріляні/ партизани	55
Переведені у табір полонених	20
Дезертири тощо	--
Кількість справ	153

Конфіскована / трофейна зброя тощо

Гвинтівки	7
Пістолет-кулемет	--
Ракетниця	--
Кулемет	1
Ручні гранати	--
Вибухівка	--
Коктейлі Молотова	--
Боєприпаси	255 набоїв
Магазини	--
Самозарядна гвинтівка	1
Барабани до кулеметів	--
Капсюль-детонатор	--
Детонатор	--
Приймачі та передавачі	--
Пістолети	3
Гранати для нім. протитанк. знярядь	3

За дорученням
Гайманн
комісар польової поліції та командир частини

(Переклад з німецької Л. Даниленко)

Німецький федеральний архів у Фрайбурзі (ВА/МА, R 22 /199,S. 104–111)

Хроніка Голокосту на Шосткинщині

- 1 листопада 1941 р.** У Конотопі було розстріляно 153 місцевих єврея.
«В рамках зачистки та умиротворення міста Конотоп загоном фельджандармерії бригади було заарештовано 153 єврея і 1.11 розстріляно. Під час проведення перевірки на дорогах були схоплені інші євреї-втікачі і покарані загоном фельджандармерії». *(Звіт про діяльність 1-мотопіхотної бригади СС за 31 жовтня – 7 листопада 1941 р.)*
- 3 листопада 1941 р.** У Кролевці розстріляно 736 євреїв. *(Круглов А.И. Энциклопедия Холокоста.: Еврейская энциклопедия Украины. - К., 2000. – С. 153.)*
- 1 грудня 1941 р.** розстріляли 95 євреїв у таборі військовополонених у Конотопі. *(Круглов А.И. Энциклопедия Холокоста.: Еврейская энциклопедия Украины. – К., 2000. – С. 153.)*
- У ніч на 19 липня 1942 р.** у Шостці на території Хіміко-технологічного технікуму було розстріляно за різними оцінками від 200 до 452 осіб.

У донесенні зондеркоманди поліції безпеки та СД повідомлялося, що з 16 по 20 липня 1942 р. в районі Шостка, Середина-Буда, Ямпіль та Хильчичі було арештовано 658 осіб, з яких 215 розстріляно *(Німецький федеральний архів у Фрайбурзі, ВА-МА RH 22/31)*

Польова комендатура №197 скаржилася на дуже жорстокі дії зондеркоманди 4а: «Просто для повноти картини ми мусимо зазначити, що СД 18 липня доставило приблизно 600-800 осіб у Шостку. І хоча більшість людей було звільнено, але 260 осіб, половину з яких становили жінки, було розстріляно у дворі технікуму» *(Німецький федеральний архів у Фрайбурзі, ВА-МА, WF 03/7458-9, FK 197, Lagebericht für 18.6.-17.7.1942. [18.7.1942.], S. 986.)*

У повідомленні надзвичайної комісії по Шостці зазначалося:
«Большей частью расправа над советскими гражданами производилась на территории фабрики №6 и во дворе Хим. техникума. Во дворе Хим. техникума была обследована могила, в которой были зарыты 452 чел. советского и партийного актива. Из слов очевидцев установлено, что 19 июля 1942 г. в 2 часа ночи началась жуткая расправа с активом города и района.

На территории фабрики №6 было обследовано 18 ям-могил, один погреб и 8 щелей, в которых зимой 1942 г. производилось сжигание трупов. Среди трупов расстрелянных обнаружены женщины и дети 8-10 возраста» *(Державний архів Сумської області, Ф. Р-2191, оп. 1, спр.103, арк. 96-99)*